

Міністерство освіти і науки України
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки та підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана факультету
економіки та підприємництва

А.А. Брояка

« 25 » серпня 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Політекономія»

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Ради Студентського
Самоврядування факультету
економіки та підприємництва
Протокол № 1
від « 25 » серпня 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Вченої Ради
факультету економіки та
підприємництва
Протокол № 1
від « 25 » серпня 2020 р.

Вінниця 2020

1. Відомості про викладача, який викладає навчальну дисципліну

Хаєцька Ольга Петрівна, доцент, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, електронна адреса: haetska@vsau.vin.ua

2. Опис навчальної дисципліни

ОК 6. Політекономія;

кількість кредитів ЄКТС - 5;

кількість годин - 150 годин, у тому числі 58 аудиторних годин, 92 години самостійна робота.

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Термін викладання - один семестр, 1 курс, 2 семестр.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної програми

Політекономія належить до навчальних дисциплін обов'язкової компоненти, освітній компонент циклу загальної підготовки;

- при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): «Філософія».

- основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквізитів): «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Економіка підприємства».

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни. Освітня компонента «Політекономія» спрямована на отримання здобувачами однієї з важливих і універсальних компетентності - довести основні теоретичні положення сучасної економіки до оволодіння студентами економічних спеціальностей; надати допомогу в започаткуванні у студентів навичок та вмінні використовувати теоретичний інструментарій в дослідженні економічної поведінки господарювання, а також можливостей її прогнозування.

5.2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни - сформувати у студентів ґрунтовні знання про економічну систему суспільства, закони її функціонування і розвитку для розуміння чинників зародження, утвердження і напрямів розвитку сучасних соціально-економічних систем, їх спроможності задовольняти потреби людей.

5.3. Задачі вивчення дисципліни - теоретична та практична підготовка, самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення, використовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування економічних рішень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

інтегральні компетентності - здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та

біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях;

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності;

СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

програмні результати:

РН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях;

РН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності;

РН 4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;

РН 5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;

РН 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати;

РН 8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур;

РН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці;

РН 12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур;

РН 13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур;

РН 14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності;

РН 15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів;

РН 19. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.

5.4. Зміст навчальної дисципліни

Поглиблене вивчення студентами основних економічних законів та механізмів їх застосування в господарській діяльності; розуміння законів сучасної ринкової економіки; набуття студентами навичок здійснювати правильний вибір в ході прийняття економічних рішень, розвинути в них економічне мислення; опанування студентами вміння приймати виважені рішення в інтересах зростання власного і суспільного достатку; розвиток вміння пристосовуватися до складних і мінливих економічних умов; формування навичок адекватно діяти в умовах ринкових відносин.

5.5. План вивчення навчальної дисципліни

Тижень	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Предмет і методи політичної економії	2	2	4
2	Виробництво матеріальних благ. Продукт і характер праці. Економічні потреби та інтереси	2	2	6
3	Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система та закони її розвитку	2	2	6
4	Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші.	2	2	4
5	Ринок, його суть і функції. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення.	2	2	6
6	Капітал: процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата	2	2	6
7	Витрати виробництва і прибуток	2	2	4
8	Домогосподарство в системі економічних відносин. Підприємство як товаровиробник. Валовий дохід і прибуток	2	2	8
9	Галузеві особливості виробництва і функціонування капіталу. Особливості підприємництва в аграрному секторі економіки. Форми прибутку, процент і рента.	2	2	8
10	Суспільне відтворення. Суспільний продукт і його основні форми	2	2	8

11	Економічний розвиток. Зайнятість, відтворення робочої сили та її регулювання державою	2	2	8
12	Господарський механізм у системі суспільного відтворення. Держава та її економічні функції	2	2	6
13	Фінансово-кредитна система	2	2	6
14	Суть і структура світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин	2	2	6
15	Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України	2		6
Разом		30	28	92

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота студента ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

№ п/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до практичних занять	22	щотижнево	Усне та письмове
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	25	щотижнево	Усне та письмове
3	Індивідуальні завдання	25	4 рази в семестр	Усний захист
4	Розв'язання індивідуальних задач	20	4 рази в семестр	Письмовий контроль
Разом		92		

7. Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Ажнюк М. О. Основи економічної теорії : навч. посіб. / М. О. Ажнюк, О. С. Передерій. – К. : Знання, 2008. – 368 с.
2. Башнянин Г.І. Політична економія. Ч.1. Загальна економічна теорія. Ч.2. Спеціальна економічна теорія: Підручник для студ. економ. спец. вузів - К.: Ніка-Центр, Ельга, 2002.-526 с.
3. Білецька А.В. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка): Навч.пос. 2-ге вид. перероб. та допов. / А.В.Білецька, О.В.Білецький, В.І.Савич. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 688с.
4. Економічна теорія: навч. посіб. / [Л. С. Шевченко та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. С. Шевченко ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2016. – 267 с.
5. Основи економічної теорії: Навч. посіб. / С.Д. Дзюбик, О.С. Ривак. - 3-ге вид., переробл. і доповн. К., 2014.- 423 с
6. Політична економія : навч. посіб. / К. Т. Кривенко, В. С. Савчук, О. О. Беляєв та ін. ; за заг. ред. К. Т. Кривенка. — К. : КНЕУ, 2008. — 508 с.
7. Політична економія: Підручник / За ред. Ніколенко Ю.П. – К.: Центр

учбової літератури, 2009. – 632с.

8. Чепінога В.Г. Основи економічної теорії : Навч. посібник. — К.: Видавництво Ліра-К, 2017. — 240 с.

Допоміжна

1. Базилевич В. Парадигмальні зрушення в економічній теорії ХХ ст. / В. Базилевич, А. Ігнатюк, Н. Гражевська // Вища школа : наук.-практ. вид. - 2018. - № 3. - С. 71-90
2. Бичков М. М. Природа і сутнісна визначеність економічних інтересів [Текст] / М. М. Бичков, А. М. Яровий // Регіональна бізнес-економіка та управління : науковий, виробничо-практичний журнал. - 2017. - N 2. - С. 102-110.
3. Бойчик І. М. Ринкова інфраструктура: сутність та характеристика / І. М. Бойчик // Сталий розвиток економіки. - 2013. - № 3. - С. 34-41. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sre_2013_3_9
4. Брояка А.А. Адаптація зовнішньоторговельної діяльності аграрних підприємств до сучасних економічних умов // Економіка. Фінанси. Право. – 2016. – №. 4/2. – С. 14-20.
5. Брояка А.А. Аналіз основних макроекономічних індикаторів соціально-економічного розвитку України // Проблеми економіки. – 2018. - №1. - С. 42–48
6. Гончарук І. В., Томашук І. В. Державне регулювання розвитку ресурсного потенціалу сільських територій: загальні аспекти. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2018 р., № 4, С. 19-30
7. Зайцев Ю. Теоретико-методологічні проблеми становлення сучасної політичної економії / Ю. К. Зайцев, О. М. Москаленко // Економічна теорія. - 2015. - № 4. - С. 54-61.
8. Ільєнко Н., Спасенко Ю. Забезпечення оптимальної диференціації заробітної плати – важливий напрям регулювання оплати праці. Україна: аспекти праці. 2015 р., №1, С. 22-27.
9. Калетнік Г. М., Мазур А. Г. Науково-теоретичні засади формування та розвитку людського капіталу в сільських територіях. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2016р., № 10., С. 7-25
10. Калетнік Г.М. Сучасні тенденції розвитку харчової промисловості та її місце в економіці держави / Г.М. Калетнік, О.В. Коваленко, А.А. Брояка // Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки та практики. - 2017 - №8. – С. 7 - 26
11. Крамар І. Ю. Економічна система як визначальна складова політики держави / Крамар Ірина, Олексій Марія // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції „Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах“, 22-24 вересня 2016 року — Т. : Крок, 2016 — С. 22-24
12. Литвин М. В. Перспективи досягнення сталого розвитку країн світу. Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Світове господарство і міжнародні економічні відносини», 2015р., № 7, С. 24-33.

13. Маслак О.І. Конкуренція: її сутність та особливості в умовах глобалізації / О.І. Маслак, Л.А. Квятковська, П.К. Кулиничев // Экономика предприятия. Технологический аудит и резервы производства. — 2014. — № 3/3 (17). — С. 57—61.
14. Осацька Ю. Є. Економічний зміст і сфери прояву відносин власності / Ю. Є. Осацька // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. — 2012. — № 2. — С.135—137.
15. Павлова Г. Є. Особливості аграрного сектора в національній економіці. Ефективна економіка. [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.economy.nauka.com.ua
16. Паламаренко Я. В. Роль державного регулювання у діяльності спиртової промисловості України. Агросвіт. 2016р., № 19, С. 31-36
17. Пасхавер Б. Й. Платоспроможний продовольчий попит. Економіка АПК. 2016. № 9. С. 51-61.
18. Погріщук Г. Раціональне природокористування як передумова трансформації процесів суспільного відтворення. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки, 2015р., № 38, С. 47-51.
19. Степаненко С. Пріоритетне значення товарного виробництва для стабільного розвитку та подолання кризових явищ в економіці / С. Степаненко // Вісник Національної академії державного управління при Президенті України. - 2012. - Вип. 4. - С. 252-258. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadu_2012_4_33

Інформаційні ресурси

1. Презентації лекційного курсу «Політекономія» (персональний кабінет викладача)
2. Тестові завдання з курсу (внутрішній сайт ВНАУ)
3. Методичні розробки (внутрішній сайт ВНАУ).
4. Законодавча база Верховної Ради України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/>.
5. Міністерство освіти і науки України. URL: <http://mon.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
7. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: www.me.gov.ua
9. Офіційний сайт Національний банку України. URL: www.bank.gov.ua
10. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: www.rada.gov.ua

8. Контроль і оцінка результатів навчання

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів: поточний контроль - загальна відповідність заявленим компетентностям за результатами лабораторних занять - 60 балів (усний контроль: опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему та ін., індивідуальні завдання, розв'язування задач та ін.); рубіжний контроль (колоквіум у формі тестування) - 10 балів; підсумковий контроль, (екзамен в усній або тестовій формі) - 30 балів. Разом: 100 балів. Якщо здобувач протягом семестру за підсумками поточного та рубіжного контролів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він до заліку не допускається. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками поточного та рубіжного контролів є виконання студентом підсумкової контрольної роботи (колоквіуму).

Визнання результатів набутих у неформальній/інформальній освіті здійснюються до початку семестру, у якому згідно з навчальним планом передбачено опанування освітнього компонента.

9. Політика навчальної дисципліни

Дисципліна передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття, здобувач презентує виконані завдання під час консультації викладача. Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.